

*Л. М. Єріс, канд. екон. наук, доц.,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОБЛЕМНИМИ КРЕДИТАМИ БАНКУ

Діяльність банків і всієї банківської системи в цілому показує, що незалежно від типу кредитної політики, якості кредитного портфеля, методик, які застосовуються при оцінці кредитоспроможності позичальника та управління кредитним ризиком, усі банки тією чи іншою мірою стикаються з проблемами неповернення кредитів.

У більшості випадків неповернення кредиту та його пролонгація зумовлюється погіршенням фінансового становища та виникненням відповідних проблем у господарській діяльності позичальника банку. Це у свою чергу зумовлює несвоєчасну виплату основної суми кредиту та процентів за ним, що негативно відображається на діяльності кредитора. Все це призводить до виникнення проблемної заборгованості за наданими кредитами або ж до перетворення звичайних кредитів у проблемні.

Проблемний кредит – це кредит, за яким своєчасно не проведені один чи декілька платежів, значно знизилася вартість забезпечення, виникли обставини, які дозволяють банку сумніватися у поверненні кредиту.

Наданий кредит позичальнику відразу не є проблемним, він таким стає. Хоча здебільшого проблемні кредити не виникають несподівано. Обґрунтуванням такої ситуації є те, що розрізняють багато сигналів, які свідчать про погіршення фінансового стану позичальника та виникнення проблем зі своєчасною сплатою або й взагалі несплатою тіла кредиту та відсотків за ним.

Ефективне управління проблемними кредитами потребує чітко сформованого організаційного забезпечення.

Розрізняють три рівні організаційного забезпечення, а саме: стратегічний, тактичний та оперативний.

На стратегічному рівні управління проблемними кредитами здійснюється загальними зборами акціонерів, спостережною радою та правлінням банку.

Загальні збори акціонерів вирішують стратегічні питання щодо управління проблемними кредитами.

Спостережна рада банку як орган банку, який представляє інтереси його власників, несе відповідальність за визначення стратегії роботи банку в цілому.

Правління банку несе відповідальність за організацію та впровадження загальної ефективної системи управління проблемними кредитами.

На тактичному рівні управління проблемними кредитами займаються кредитний комітет, тарифний комітет і служба внутрішнього аудиту.

На оперативному рівні управління проблемними кредитами банку здійснюється підрозділом по роботі з проблемними кредитами, підрозділом стратегічного аналізу банку, підрозділами безпеки, юридичними службами та співробітниками фронт та бек-офісу.

Для ефективної роботи банку доцільно створити спеціалізований підрозділ по роботі з проблемними активами, який здійснює комплекс заходів щодо

повернення проблемної заборгованості, супроводжує активи від стадії переходу до групи проблемних до одержання конкретного результату, здійснює організацію, облік і контроль діяльності дочірніх структур банку, котрі залучаються до роботи з проблемною заборгованістю в межах своєї компетенції, а також здійснює розрахунки, нарахування і контроль за рухом сформованих резервів на можливі втрати за проблемними кредитами.

Підрозділ по роботі з проблемними активами повинен підтримувати безпосередній безперервний оперативний контакт із юридичною службою та службою безпеки.

Лише завдяки консолідованим зусиллям всіх служб банку можливе досягнення очікуваного ефекту в роботі з проблемними кредитами.